

μεγάλης εστίας και καθώρισε την αγάπην, τὸ ἱερὸν τοῦτο πῦρ ἔπερ ζωपुरεῖ τὰ πάντα, τὴν αγάπην ἣτις αὐτὴ μόνη θεὰ ἀνεδείκνυε παράδεισον τὴν ἐσχάτην ταύτην σφαῖραν. Τὸ ὑπέρτατον τοῦτο ὄν, λέγω, εἶναι ἐπιεικέστερον, δικαιότερον τοῦ θεοῦ τοῦ προστάσσοντος εἰς τοὺς κεραινοὺς νὰ πληξῶσιν, εἰς τὰς ἀβύσσους νὰ καταβροχθίσωσιν . . . Ὁ Πλάτης, ὃν λατρεύω ἐν τῇ βίῳ τῆς ψυχῆς μου καὶ ὃν προσκυνῶ μετ' εὐγνωμοσύνης κατὰ τὰς στιγμὰς καθ' ἃς εὐρίσκομαι μόνος, ὁ Παντοδύναμος Κύριος, ὃν ἀναγνωρίζω, δὲν εἶναι τόσον δεσπότης ὡς ὁ ὁμώνυμός σου. Ὁ ἰδιός μου γνωρίζει πάντοτε τὰς ἀνάγκας τῶν πλασμάτων σου. Ὁ δὲν κατέρχεται ποτὲ πρὸς τοὺς μυρμιδόνας τούτους ἔπως τοὺς βασανίσῃ ἢ τοὺς διανεῖμῃ χάριτάς τινας ἢ εἰδικόν τι προνόμιον.

Ἐὰν ὑπῆρχε πράγματι παράδεισος ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον ὃν ἐφαντάσθη ὁ Δάντης δὲν θεὰ ὑπῆρχον ἄνω ἐκεῖ εἰς τὸν οὐρανὸν οὔτε ἱεραρχικαὶ τάξεις, οὔτε θρόνοι ὑψηλότεροι οἱ μὲν τῶν δέ· αἱ ψυχαὶ θεὰ ἀπελάμβανον ἐντελοῦς ἰσότητος.

Ἐκάστη θρησκεία εἶχεν ἢ ἔχει τὸν Παράδεισόν της. Ὁ Κομφούκιος, ὁ Μωάμεθ, ὁ Βράχμας, ὅλοι οἱ ἴδρυται ἢ ἀναμορφωταὶ θρησκειῶν, ἐν τῇ λήθῃ, ἐφαντάσθησαν Παράδεισόν τινα ἱκανὸν ἔπως εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀποστόλους των.

Οἱ Ἰνκὰς, διηγεῖται ὁ Las Casas, ἐλάτρευον τοὺς ἀστέρας. Ὁ ἥλιος πρὸ πάντων ἦτο τὸ ἀντικείμενον εἰδικῆς λατρείας· τῷ προσέφερον κεντρικῆς θυσίας καὶ ἡ θρησκεία αὐτὴ ἦτο ἐπομένως μία τῶν εἰρηνηκωτικῶν. Οἱ ἄθωοι οὔτοι Περουβιανοὶ ἐπίστευον ὅτι αἱ ψυχαὶ των θεὰ κατήλθον μετὰ θανάτου τὸ κράτος τοῦ ἀστρου τῆς ἡμέρας. Σημειώσατε, φίλοι μου, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη περὶ τοῦ κατοικησίου τοῦ ἡλίου, εἶναι, ὡς ἔλας τὰς ἐπόψεις, ὁμοία μὲ τὰς ἐπιστημονικὰς ὑποθέσεις τοῦ Λουδοβίκου Φιγυριῆ (Louis Figuier), τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ συγγράμματι αὐτοῦ ἢ Ἐπιόυσα τοῦ θανάτου. Καὶ ὁ Humphry Davy συνεπέφευτο ἐπίσης τὴν ἰδέαν ταύτην.

Οἱ Σκανδιναβοὶ, — εἰς ἐκ τῶν μαχημιωτέρων λαῶν — ὄφειλον νὰ ἐκτελοῦσθαι τὸν πόλεμον καὶ τὸ κυνήγιον μετὰ τὸν θάνατόν των. Ὁ Παράδεισος αὐτῶν, — ἡ Βαλχάλα — κατοικεῖτο ὑπὸ πολεμιστῶν καὶ κληρικών καὶ ἦτο δικαίωτος ὁ Ὅδιν ὑπεδέχετο τοὺς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης θανόντας πολεμιστὰς ἐν μέσῳ ὠραίας κυνηγετοῦ νεφέλης.

Ὁ Βράχμας ἐπιφιλᾶται εἰς τοὺς Ἰνδοὺς περιπατάτην Ἐδᾶμ πλήρη